

SOLIDARITAT GUIXOLENCA

Segle XIX

BENET JULIÀ FIGUERAS

L'esperit de solidaritat dels guixolencs que es mantingué al llarg de centúries en diferents formes com les deixes, les causes píes, les confrades d'ajuda sobretot a la gent de mar, etc., és el que volem presentar en aquest escrit centrant-lo en dos apartats: el primer sobre el sosteniment del seu hospital de pobres i pelegrins —com anteriorment era conegut— i l'altre, sobre la creació de societats de socors mutus, més conegudes entre nosaltres amb el nom de "germandats", tot escollint per època, majoritàriament, la primera meitat del segle passat, pels canvis que en ella es produïren i modificaren la població.

Comencem pel primer o sigui per l'hospital que a principis del segle que tractem, ja tenia mig mil.leni d'existència, almenys coneguda, i mantingut sempre pel suport caritatiu dels seus conciutadans. Això ens ho acabarà de confirmar la declaració de l'abad guixolenc P. Maur Gras i de Roca (1824-1828) en contestar a una sol.licitut del Govern demanant les rendes del dit hospital, segons escriu N. Marcillach pyre., i on declarà que "el monestir ni com a Senyor, ni l'abad com a rector, havien tingut mai intervenció en assumptes de tal establiment".

Aquest, a principis del segle XIX i en una població modesta de prop de 5.000 habitants, consistia en una senzilla casa més dues d'adossades on, a vegades, es posaven malalts que, en un moment determinat, no cabi-

en a l'edifici dedicat pròpiament com a centre sanitari. Aquest devia ésser molt modest, car en un inventari que feren els nous administradors a finals de 1700, només poden declarar que hi havia sis llits de ferro, setze màrfegues (que segurament en cas de necessitat podrien estendre's sobre uns catres), vuit flaçades, la majoria velles, i cent quaranta dos llençols, entre bons i usats, fets de cànem o borra.

El centre benèfic es mantenia amb un fons propi, modest, format per censos i censals, el lloguer de quatre cases que havia hereditat, almoines en el bací de la capella, la capta de l'hospitaler, la venda de cobles, i la recaptació corresponent a les collites, sobretot la del vi en temps de verema. En aquella època el Rei pagava 30 lliures anuals per medecines i certa quantitat si s'havien ingressat soldats o mariners malalts. Però una ajuda important provenia moltes vegades dels donatius de particulars; així recordem, ja a les darreries del segle XVIII, la del mestre d'aixa Joan Perantoni amb 100 lliures, la del traginer Narcís Arxer Vinyoles amb 200 lliures i la del Dr. Tauler que segurament fou de més de 1.000 lliures.

D'aquesta època també hi havia hagut el lloguer de la sala gran que separava les cambres dels homes de la de les dones, per fer balls, teatre i "volatins". Així trobem que els comedians l'any 1780, donaren 3 lliures, set sous en una ocasió i 4 lliures, 17 sous en una altra. Bernadet (Vidal) per ballar per Carnestoltes donà 1 lliura, 10 sous l'any 1786 i pels balls de Carnestoltes i Nadal de 1789, 3 lliures, 15 sous com també 48 lliures pels saraus de 1797. Els nous administradors, però, ho suprimiren del tot per creure que no estava bé per una casa de malalts, i sobretot per l'abús que a vegades representava, l'haver de treure'ls fora de l'edifici per poder oferir més lloc per a les festes indicades.

Mes en aquest segle que volem estudiar, els ingressos seran de les almoines que a continuació detallarem, i a partir de 1834, de l'administració del nou cementiri i la seva capella, que fou efectiva a partir de 1836, posant a la venda els nous nínxols bastits al preu de 6 duros de plata més 2 duros per cada vegada que hi practiquessin una inhumació. L'any següent es feu la benedicció de la capella, la construcció d'un pou per poder regar els xiprers plantats en el camí i per últim es traslladà al dit oratori, l'altar de la congregació dels Dolors que havia estat en l'abandonat monestir.

Però, com tenim insinuat, hi havia l'altruisme d'algun benefactor amb quantitats importants que ajudaven a la sempre precària economia de la casa. De documentació guardada en ella podem citar una llista de generosos guixolencs que es mereixen ser recordats. Així tenim que comença l'any 1803, amb el comerciant Cristòfol Mauri, deixant en testament la

xifra important de 500 lliures. El mateix any, Francisca Ribas —que morí a l'hospital— cedí 58 lliures. Acció que era freqüent en agraïment per les atencions rebudes o per tractar-se de persones sense familiars.

Segueix el 1804 amb l'almoina de 20 lliures de Dalmau Busquets. Més tard, els anys de 1807 a 1810, època de guerra, trobem donatius dels nostres corsaris. Així comença Bartomeu Bosch, regalant 15 lliures, després d'una presa; d'aquest patró volem recordar que ja el 1789 i el 1791, havia donat petites sumes repetides en tres ocasions i pel mateix motiu marítim. També en una altra ocasió i amb l'anotació "del fondo del cos de la mitja galera", del mateix Bosch hi ha donades 66 lliures mentre que en el 1809 del "sobrant d'un somatent" entregà 107 lliures. El mateix any Geroni Basart, capità de galera, entregà d'una presa la quantitat de 16 lliures. Per últim l'any 1810, Francesc Patxot i Cateura legà en son testament, 75 lliures.

La relació quedà interrompuda aquí perquè, estant el país en guerra contra Napoleó, cessa la redacció de les llibretes per expatriar-se els que la redactaven, i s'inicien de nou el 1813 amb un donatiu de l'hospitalitzada Margarida Salgas amb 50 lliures. Segueix el 1817 amb Francesc Patxot i Marcillach que donà d'almoina 75 lliures i el mateix any, Joan Reig 30 lliures. El 1819, el comerciant Antoni Vidal, entregà 30 lliures i l'any següent cedeix 15 lliures més, almoina que igualment repetí el 1721 amb la mateixa quantitat. També aquest mateix any, una hospitalitzada, Anna Carreras i Rossell, llegà 25 lliures i posteriorment altres 25 lliures. El 1830, Nicolau Bas, comerciant, deixà el producte de l'arrendament de la seva casa del carrer de la Creu en testament. El 1837 foren deixades per Martí Pagès 50 lliures i per Caterina Fort i Lloveras altres 50 lliures en les seves últimes voluntats. El 1836 hi ha una curiosa sol·licitud d'Anton Feliu(a) Roig, requerint "diari sustento" per trobar-se sol i vell i oferint en compensació als Administradors de l'Hospital, poder cobrar l'arrendament de la seva casa, quan ell morís, fins a rescabalar-se del que els havia fet gastar. El 1839 surt la persona d'Antoni Vidal, menor, habitant a Marsella, amb l'almoina de 30 lliures. El 1841, el ja citat Dalmau Busquets deixà en son testament la seva casa del carrer de la Processó i el mateix any, Antoni Vidal, major, habitant a Sant Feliu, donà 54 lliures d'almoina, mentre que Francesc Patxot i Marcillach deixà en son testament, 100 lliures.

Un nou intent de filantropia es coneix de l'any 1844, a càrrec del patrici Joan Font i Arxer, domiciliat a Barcelona disposat a sufragar el valor d'unes obres per poder construir dues cambres de tres llits destinades a convalescents, una per a homes i l'altre per a dones. Però fet el pressupost d'aquestes obres, pujaven a uns 1.066 duros, quantitat que fou trobada massa elevada pel dit patrici; no defugí de portar-ho a terme i buscà l'aju-

da d'altres persones, responent Antoni Vidal i Calsada i els germans Francesc i Geroni Patxot, que ajudaren a obtenir la quantitat estipulada per a les obres.

L'any 1853 hi ha una entrega original per al nostre hospital. Efectivament, la família Vidal de la població, cedeix una caseta de bany feta de fusta, situada a la part oest de la platja, propietat d'un d'ells i de nom Josep M^a, amb la sola condició que ell o les tres seves germanes puguin fer-ne ús quan els convingui. També l'any 1855, Antoni Vidal i Calsada de Marsella, comprà la casa de l'horta de n'Abric situada en el camí del Mall i que afrontava mitjançant un galligant amb la paret de la nova secció de convalescència, permetent això d'ampliar i millorar les cambres destinades a aquesta funció.

Però l'actuació del patrici Joan Font s'extengué una vegada més quan, el 1856, va enviar cartes a tots els guixolencs benestants que vivien i treballaven fora del país, sol·licitant ajuda per al nostre centre hospitalari i motivant això l'obtenir la deïxa més important d'aquell segle, com ho fou la del pròcer Joan Surís i Llorens de l'Havana, que deixà vint mil duros en testament i que permeteren una remodelació important de la casa, essent segurament el fonament on s'asentaren les successives modificacions posteriors. Per aquesta obra important fou necessari traslladar els malalts a l'antic monestir, deshabitat per absència de la comunitat benedictina on romangueren tot el temps que duraren les obres fins al seu final que fou l'any següent.

Més altres mostres de solidaritat envers els seus compatricis desvalguts foren practicades per diversos estaments de la població. En primer lloc, cal recordar les persones que desinteressadament formaren part de les diverses juntes administratives on passaren els seus maldecaps per poder portar a terme la seva missió, sobretot en temps de maltempsades, com fou en moments de guerra i a vegades amb topades per coses puerils amb certs personatges de l'ajuntament, sense experiència en les necessitats de la casa.

Donem una relació dels diversos administradors que coneixem. El segle XIX s'inicià essent-ho Narcís Marcillach pvre., Narcís Salamó, Baldiri Thomàs, Francisco Jofre. L'any 1801 hi ha el canvi de Thomàs per Baldiri Riquesa. El 1814 són citats només Marcillach, Anton Romaguera, Anton Massanés. El 1827, canvien tots; Miquel Pla prve., Pere Viader, Anton Romaguera (l'únic que persisteix de la junta anterior) i Joan Carreras. El 1833 torna Marcillach més Joan Jofre, Isidre Quintana i Anton Casas, mentre que el 1848 la formen Josep Marimon, Josep Oliva (a) Llibori, Anton Bascós, Jaume Rubert i Joan Esteve. L'any 1840 tornem a trobar a Mn. Marcillach, Anton Bascós, Josep Marimón, Josep Oliva i Joan Este-

ve, essent reemplaçat Oliva per Josep Pagès l'any 1842. Finalment Marcillach, el 1851, continua essent administrador.

Uns altres guixolencs solidaris a recordar a partir de 1827 és el de les administradores voluntàries. Havien d'ésser vídues sense família o solteres de més de 40 anys, sanes i robustes i de bones costums. D'aquestes administradores, coneixem Teresa Calsada que, en casar-se, fou reemplaçada per Antònia Reig, vídua i amb Teresa Andreu Bernich com a supernumerària. Això era el 1840, mentre que el 1846, Rita Planellas i Agustí, substituïa la citada Antònia Reig. Al mateix temps se senyala la presència a l'hospital de "pies i caritatives devotes" que les tardes dels dies festius, ajudaven a remendar la roba. No serà fins el 1858 que trobem la presència de tres monges provinents de Vic, qualificades per Marcillach de terciàries de Santa Teresa.

Com que a principis de segle i amb un pressupost raquític, els Administradors es trobaven que a la nit, no tenien ningú que atengués als malalts, idearen solucionar el problema creant una congregació de caritat anomenada de la Puríssima Concepció els afiliats de la qual es comprometien a alternar-se en les guàrdies nocturnes de la casa hospitalària. Aquest servei que es posà en marxa l'any 1800 abans hagué de passar un calvari burocràtic per una cosa de tan sentit comú que ara ens sembla ridícul. Començaren el 1798 presentant una instància a l'ajuntament local que fou aprovada. D'aquí passà al Suprem Consell de Castella que delegà a la Reial Audiència de Barcelona perquè informés, sollicitant aquesta a son torn, l'informe de l'ajuntament de la vila. Però la Reial Audiència no conformada amb les indicacions de les autoritats locals demanà referència a l'alcalde de Girona (?) Fernando de León Benevides el qual demanà a l'hospital la quantitat adelantada de 12 lliures pel seu treball. A continuació retornà en sentit contrari tot aquest mecanisme burocràtic per ésser finalment acceptada dita congregació al cap de dos anys, havent encara de passar, sense problemes, per l'Ordinari Eclesiàstic.

D'un "estadillo" municipal de Beneficència (1855) sabem que els malalts eren assistits per tots els metges que exercien a la vila i eren: Sebastià Fabre, metge cirurgià, Joan Ricard, id., Anton Romaguera, id., Eliseu Forest, id. En el mateix document s'indica no tenir nomenament especial ja que hi havia el costum d'alternar en l'assistència, tots els que exercien a Sant Feliu. Igualment és citat Tomàs Vila com a cirurgià sagnador.

Abans de finalitzar aquest apartat hospitalari, voldríem exposar les atencions amb què eren tractats els nostres malalts. Per això copiarem unes normes sobre règim dietètic i higiènic aconsellades per Joan Ricard, un dels facultatius que actuaven a la casa. Escrit el 1857 diu així: «I. Els llits estaran sempre a punt per admetre malalts a totes hores i individualment puix, recordem el costum que encara es practicava en la centúria

anterior en certs centres, de posar dues persones en un mateix llit. 2n. Els llits havien de ser de tres fustes amb màrfegues, robes etc. 3r. Neteja de les cambres abans de la visita facultativa. 4t Atenció amb els focs que puguin encendre's per combatre el rigor de l'hivern i que no puguin intoxicar. 5è A l'hora de la visita mèdica, cada malalt estarà en el seu llit amb "respeto y decoro" pertinent. 6è. Les hores de dita visita seran a l'hivern a les 7 del matí i a les 3 i mitja de la tarda. A l'estiu seran a les 6 del matí i a les 5 de la tarda».

Però el capítol dedicat a l'alimentació dels ingressats, és més interessant. Així coneixem que hi havia malalts que estaven només a caldo. Llavors tenien dret a 4 tasses, una a les 6 hores del matí; una altra a les 11 hores i a les 4 de la tarda i l'última a l'hora del "retiro". S'alternava amb begudes i tisanes.

Malalts que estaven a caldo i sopa; se'ls hi donava tres plats de sopa al dia alternant amb tassetes de caldo.

Malalts a mitja ració. A més de tres plats de sopa se'ls hi donava una unça i mitja de carn, tres unces de pa i mig "quartillo" de porró de vi a cada àpat.

Malalts de ració completa. Com l'anterior però amb el doble de carn i pa.

Estava prohibida l'entrada de qualsevol aliment o beguda.

El règim per als convalescents era de mitja unça de bona xocolata amb pa torrat al matí. A les nou, una sopa d'olla. Per dinar, sopa, tres unces de carn de l'escudella i un petit guisat de carn, peix o bacallà, vuit unces de pa i un "quartillo" de vi. A la tarda un bescuit amb una mica de vi i a la nit com els de ració completa. La nota aconsellava estar ben assortit de desfiles, benes, compreses, una caixa d'instruments quirúrgics junt amb els d'amputació, trepants i algàlies (sondes curves).

Les adversitats com malalties, invalidesa o morts en el cap de família, sempre han preocupat la humanitat. Per això trobem que ja a l'edat mitjana els gremis, com a corporacions destinades a la defensa dels seus professionals, dintre dels tres graus en què estaven organitzats —aspirants, oficials i mestres— ja havien creat unes ajudes mútues per als dos darrers grups. Igualment moltes confraries a més de la seva dedicació religiosa, tenien, la majoria, unes certes modalitats d'ajudes en diners per als seus afiliats afligits d'alguna malura. Recordem que a Sant Feliu hi havia en ple segle XVIII, entre altres, la dedicada a la Degollació de Sant Joan Baptista formada per fusters, barrillers i boters; la de Sant Antoni abad per als traginers; la de Sant Elm per a la gent de mar i que tanta actuació tingué en aquesta centúria en l'ajuda, junt amb els mercedaris, per a rescatar captius guixolencs en terres nord-africanes. Desapareguda aquesta, la seva necessitat obligà a crear el juliol de 1855, l'anomenada en

ADMINISTRACION DEL HOSPITAL

*de Caridad de la Villa de SAN FELIU DE GUIXOLS, y del
Cementerio de la misma.*

Los Administradores de este Hospital, y del Cementerio de esta Villa, representando la Administracion venden perpetuamente á _____ el Nincho de n.º de la Andana de la parte de la Capilla de dicho Cementerio, por precio de seis duros plata, quedando á la libertad del comprador y de sus herederos, ó de la persona á quien transfiera el dominio del referido Nincho, hacer enterrar en él cuantos difuntos quieran, con tal que despues del primero enterado paguen á esta Administracion dos duros mas por cada uno de los que en él vayan enterrandose; costeando á mas dicho comprador, ó el posesor del Nincho, el gasto de abrirle y cerrarle cada vez que lo verifiquen, y todo otro gasto que la tal operacion ocasiona.

La administracion le promete toda eviccion en el particular, y sale garante con todos sus bienes. Y para que conste á los fines que convenga se le dá la presente firrada de dos Administradores, y sellada con el sello de esta Administracion. En San Feliu de Guixols á _____ de

de Administrador

Administrador

Recibí dicha cantidad

y cuatro reales vellon por la Escritura

Administrador Depositario.

castellà —segons normes del moment— "Confraria de San Pedro González Telmo" (puix fins castellanitzaren el sant patró) dedicada a socòrrer els malalts i impossibilitats, tots gent de mar però "matriculats". Igualment podien ajudar als desperfectes fets pels temporals com també l'hospital local. Finalment recordem la confraria de la Puríssima, ja explicada anteriorment, que fundada per l'administrador Mn. Marcillach pvre., entre les seves actuacions religioses, s'obligaven a alternar en les vetlles nocturnes hospitalàries quan hi havia malalts delicats.

Però al segle XIX amb la seva industria-

lització i els conflictes entre capital i obrers, sorgí la necessitat de crear organismes d'ajuda mútua pels casos d'adversitats que a vegades podien prendre aspectes fortament tètrics. Posarem breument un exemple tret de les notes del llibre de la Conferència de Sant Vicens de Paul de Girona, predecessora de l'actual Càritas i que descriu com el desembre de 1857 hagueren d'ajudar una família en la qual el pare, d'ofici manobre, no podia treballar per crisi d'ofec, ni mantenir l'esposa, una filla de 16 anys i quatre infants més. Havien de passar el dia sense cap més aliment que rosegons de pa, vivint amuntegats en una habitació sense cap seient, havent de passar la nit a la cuina d'una persona tan o més miserable que ells però que per caritat els deixava dormir en un mal llit els uns i els demés sobre un munt de palla escampada al voltant del forn. Les ajudes foren de metge i medecina per al pare, treball per la vaileta i una altra habitació més confortable.

Per aquest estat de coses, no estranya que a les poblacions catalanes

fortament industrialitzades sorgissin les entitats d'assistència mútua amb una majoria que aprofitaven per defensar també els seus drets laborals. Per això el 1839 sortí una R.O. ordenant les condicions a regir per la formació d'aquestes societats. D'aquella època es coneix la Societat dels teixidors de Barcelona (1840), les de Sabadell i fins de professions liberals com la mèdica de Madrid que l'any 1846 disposava d'un capital de tres milions de rals de billó. Però les de reinvidicació laboral foren abolides l'any 1856 pel Capità general Zapatero, sobrevisquent només les que es dedicaven exclusivament a un fons mutual.

Com que la nostra població guixolenc de llavors havia mantingut aquests tipus d'organisme de socors mutus, coneguts entre nosaltres amb el nom de "germandats", per aquest motiu voldríem presentar a una de les primeres i potser la pionera, anomenada "SOCIEDAD DE SOCORROS MÚTUOS LA CONCORDIA", sota la invocació de Nostra Senyora del Remei.

Era l'any 1854. La vila vivia de la creixent importància de la fabricació del tap i la seva exportació junt amb la de la sardina prensada i l'activitat del port amb un moviment de 351 vaixells entrats corresponent a unes 12.379 tones segons informava el seu alcalde constitucional. A Sant Elm, moria Grau Roura, el darrer ermità mentre que a la plaça s'havia alçat un arbre amb la bandera nacional i llegendes de "Viva la Reina constitucional. Viva la Libertad. Abajo la Tirania". A la badia, les embarcacions procedents de Barcelona, estaven ancorades uns vuit dies per observació sanitària degut a un nou brot d'epidèmia colèrica. Per últim entrava a la Casa de la Vila una sol·licitud firmada entre altres, per J. Ant^o. Forest i Salvador Berga Calzada per poder organitzar una societat de socors mutus a favor dels malalts, que fou aprovada per considerar-la una associació humanitària, amb el nom ja indicat abans de "La Concòrdia".

Amb l'informe favorable de l'ajuntament, de les Juntes municipals i provincials de Beneficiència; del governador de Girona i de la Junta General del ram, començà a actuar malgrat que deu anys després (1864) encara un informe de la secció de Governació i Foment del Consell d'Estat hi posà certes objeccions en la seva elaboració per admetre que segurament no arribarien a cobrir les despeses.

A continuació exposem les parts més interessants del seu reglament editat a la impremta Torres de Girona el 1857.

1854. SOCIEDAD DE SOCORROS MUTUOS LA CONCORDIA, bajo la invocación de Nuestra Señora del Remedio.

Objecte: proporcionar mitjans d'assistència als socis en llurs malalties i facilitar alguns socors quan arribin a impossibilitar-se.

Fons: d'entrada, els socis pagaran 20 rals billó i els seus fills 10 rals

billò. Id. mensuals. 4 rals de billò cada soci. El primer fons és el general i el particular és de 4 rals billò per semestre.

Extracció dels fons: Estipendis per als malalts (medecines incloses les sangoneres; les funcions divines; els utensilis indispensables per al servei de la Societat).

Tipus d'estipendis: malalts allitats i amb febre, 11 rals billò diaris. Malalts allitats sense febre (ferides, tumors, etc.) 6 rals billò. Malalties cròniques que impedeixin el treball, 2 rals billò. Als socis de 75 anys, 2 rals billò. Per als malalts precisarà dictàmen mèdic i estar-ho més de 7 dies. Si precisés canviar de població per la seva indisposició, cobrarà 12 rals billò però sense pagar les medecines en els de 1ª classe i només 6 rals en els de segona.

No entraran els mals veneris.

En cas d'epidèmia queda tota indemnització suspesa.

La festa anual de Nostra Senyora del Remei es farà en una església determinada amb l'obligació d'assistència. Es guardaran quatre atxes per acompanyar el viàtic d'algun soci.

Hi haurà un caixer que guardarà al seu domiciliari, la caixa dels diners de la Societat, protegida amb tres panys, les claus de la qual, guardarà una ell i les altres, dos clavaris.

Aquest tipus de "germandats" persistiren algunes d'elles fins a la implantació de la Seguretat Social tenint com a major dificultat per la seva subsistència, les malalties cròniques dels seus associats. Trobem encara en un estudi de principis d'aquest segle, on Martí Roger indicava que una família tapera els ingressos totals de la qual fossin de 2.415 ptes. i les despeses de 2.250 ptes., en gastava 12 a l'any per germandat.

Abans d'acabar voldríem recordar com en alguna d'aquestes societats s'imposà el costum de les vetlles nocturnes alternes a càrrec dels socis en els casos de malalties de llarga durada i poder alleugerir els familiars del malalt, sobretot si també eren treballadors, actuació que fa recordar als confreres de la Puríssima a l'hospital.

Una altra modalitat d'aquest tipus de societat d'ajuda mútua, aparegué aprofitant el recurs de Mendizàbal del 1844, que permetia deslliurar del servei militar a tot jove que aportés certa quantitat de diners que permetés alimentar a un altre soldat. De Sant Feliu hem trobat notes sobre l'anomenada "Sociedad de socorros mutuos de Quintas", autoritzada el 28/1/1862, segons R.O. D'aquest any hi ha anotats un total de 9.712 duros recaptats, havent pagat 6 "quintes" d'associats a raó de 400 duros cada una.

Acabem aquí d'exposar dues facetes de l'esperit solidari guixolenc del segle passat, encara que podríem aportar altres exemples com foren les suscripcions per auxiliar la gent pobre en els dies d'epidèmia colèrica; per ajudar els familiars dels desapareguts per naufragi, com fou amb els del llagut *Maria*, perduts a Vinarós o per als naufragis acollits a la caseta del Salvament com els italians del cúter *Giacomo III* o els del pailebot mallorquí *Paulina*, etc. Però això ja seria un altre tema.

Fons consultades:

Manuscrit de N. i J. Marcillach prves.

Arxiu Hospital de Sant Feliu de Guíxols

Arxiu Diputació Provincial de Girona. Beneficència.

Arxiu Històric i Municipal de Sant Feliu de Guíxols. Sanitat. Beneficència.

PATRON SAN FELIU
el Africano Martyr.

N. S^{ra} DE LA CONCEPCION
Patrona de España y sus Indias.

SAN TELMO.

PATENTE DE SANIDAD.

EL PRESIDENTE, Y JUNTA DE SANIDAD DE LA REAL VILLA
de S. Feliu de Guixols, Obispado y Corregim.^o de Gerona, en el Principado de Cataluña.

Certifica, y hace feé que en este dia sale del Puerto de dicha Villa, donde y en todas sus inmediaciones (à Dios gracias) hay buena sanidad, sin sospecha de Peste, ni de otro mal contagioso, y se guarda de los parages insanos, y sospechosos, el *Barco Catalán* nombrado *Narciso Gort* que con su *Fabricho* llamado *el Bajano y otros* *hombres*, comprehendido dicho *Barco* pasa à *Certh* con cargo de *Trasporte de Carga* *Capacho*.

1818